

Spis treści

Wstęp	5
I. Metoda przemieszczeń w ujęciu klasycznym – płaskie układy ramowe	7
1. Siły wewnętrzne i przemieszczenia w płaskich układach ramowych.....	7
1.1. Wprowadzenie do metody	7
1.2. Rozwiązywanie układów płaskich klasyczną metodą przemieszczeń.....	9
1.2.1. Etapy analizy statycznej.....	9
1.2.2. Zależności sił węzłowych od przemieszczeń węzłów (wzory transformacyjne)	11
1.2.2.1. Pręt obustronnie zamocowany	12
1.2.2.2. Pręt zamocowanie-przegub (Rys. 1.2.7)	14
1.2.2.3. Pręt zamocowanie – teleskop (Rys. 1.2.8).....	15
1.2.3. Wyjściowe siły węzłowe.....	15
1.3. Ramy obciążone siłami czynnymi	19
1.3.1. Ramy o siatce ortogonalnej.....	19
1.3.2. Ramy o dowolnej siatce prętów	38
1.4. Obciążenia kinematyczne i termiczne	61
1.4.1. Obciążenia kinematyczne (błędy montażowe).....	61
1.4.2. Obciążenia termiczne	76
1.5. Układy na podporach sprężystych	103
2. Stateczność płaskich układów ramowych	133
2.1. Zasady ogólne.....	133
2.2. Układy nieprzesuwne.....	144
2.3. Układy przesuwne.....	151
II Metoda elementów skończonych dla układów prętowych	173
1. Wprowadzenie do metody.....	173
2. Płaskie układy prętowe.....	177
2.1. Macierze sztywności elementów prętowych	177
2.2. Transformacja układu współrzędnych	185
2.4. Przebieg obliczeń MES na przykładzie kratownicy 2D.....	190
2.5. Przykłady zastosowań programów komputerowych do obliczeń układów płaskich.....	197
2.5.1. Estakada	197
2.5.2. Rama poprzeczna hali jednonawowej o budowie symetrycznej.....	204
2.5.3. Dźwigary krzywoliniowe	213

3. Układy płaskie obciążone przestrzennie.....	223
3.1. Macierz sztywności	224
3.2. Ruszty o węzłach przegubowych i sztywnych	226
4. Układy przestrzenne.....	245
4.1. Macierz sztywności	245
4.2. Przykład układu przestrzennego	248
5. Stateczność	254
5.1. Macierz sztywności.....	254
5.2. Przykłady obliczeń siły krytycznej dla ram płaskich.....	257
5.2.1. Porównanie wartości siły krytycznej obliczonej analitycznie i z wykorzystaniem programu "Robot"	257
5.2.2. Określenie wartości siły krytycznej i długości wyboczeniowej słupa skrajnego estakady.	262
5.2.3. Siły krytyczne i długości wyboczeniowe słupa ramy przestrzennej.....	267
Literatura.....	272

Wstęp

Zamiarem autorów podręcznika było przedstawienie jednej z dwóch metod rozwiązywania prętowych układów statycznie niewyznaczalnych, metody przemieszczeń, w dwóch wersjach, wersji klasycznej i wersji metody elementów skończonych dla układów prętowych. Zagadnienia poruszane w książce obejmują analizę statyczną i analizę liniowej stateczności płaskich i przestrzennych układów prętowych. Każda z przedstawionych wersji zawiera rozważania teoretyczne jak i przykłady obliczeń.

W części I *Metoda przemieszczeń w ujęciu klasycznym* przedstawiono analizę płaskich układów ramowych. W rozdziale 1 analizę statyczną układów obciążonych siłami czynnymi, obciążeniem termicznym i kinematycznym. W rozdziale tym omówiono również wpływ występowania podpór sprężystych na rozwiązywanie układów ramowych. Rozdział zawiera przykłady zastosowania metody przemieszczeń w rozwiązywaniu układów ramowych oraz zadania do samodzielnego rozwiązania wraz z końcowymi wynikami. W rozdziale 2 omówiono zagadnienia stateczności liniowej płaskich układów ramowych. W części teoretycznej wyprowadzono wzory transformacyjne i omówiono warunek utraty stateczności dla układów prętowych. Podano przykłady obliczenia sił krytycznych dla układów nieprzesuwnych i przesuwnych, zwracając uwagę na poszukiwanie postaci utraty stateczności. Pokazano możliwość wykorzystania programu Mathcad do znajdowania wartości własnych wyznacznika. Rozdział kończy się zadaniami do samodzielnego rozwiązania z podaniem odpowiedzi.

Część II *Metoda elementów skończonych dla układów prętowych*. W części II pokazano zastosowanie metody elementów skończonych w rozwiązywaniu zagadnień statyki i stateczności układów prętowych. Omówiono zasadę dyskretyzacji i budowania modelu numerycznego. Każdy z rozdziałów kończy się przykładami obliczeń układów ramowych z wykorzystaniem programów: ArCADia-Rama 3D firmy InterSoft lub programu Robot firmy AutoDesk. W rozdziale 2 omówiono obliczenia płaskich układów prętowych. Wyprowadzono macierze sztywności elementów, pokazano transformację układów współrzędnych i tworzenie globalnego układu równań równowagi MES. Zilustrowano przebieg obliczeń MES na przykładzie prostej kratownicy. Rozdział kończy się przykładami obliczeń statycznych ram płaskich. W rozdziale 3 przedstawiono obliczenia dla układów płaskich obciążonych przestrzennie. Rozdział zamykają przykłady rusztów przegubowych i o węzłach sztywnych, oraz przykłady płaskich dźwigarów zakrzywionych. Rozdział 4 dotyczy obliczania układów przestrzennych. Przedstawiono

w nim macierz sztywności i zasadę transformacji układów współrzędnych dla ram przestrzennych. Rozdział 5 jest poświęcony analizie stateczności liniowej. Przedstawiono dokładną i przybliżoną macierz sztywności elementu dla teorii II rzędu. Podano przykłady obliczeń sił krytycznych i długości wyboczeniowych prętów ram dla płaskich i przestrzennych układów prętowych.